

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЮ ТА ШЛЯХИ КОНТРОЛЮ ОТРИМАНИХ НАВИЧОК В УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ

Формування іншомовної аудитивної компетенції та вдосконалення необхідних для ефективного сприйняття вмінь та навичок здійснюється за допомогою цілісної системи вправ та завдань. Вправи з аудіювання характеризуються сприйняттям усного мовлення на слух, яке супроводжується певними дидактичними завданнями. Відповідно до цілей навчання усі вправи з аудіювання розділяють на дві групи: підготовчі та мовленнєві (Мазниченко, 2013, с.89-94).

Підготовчі вправи покликані формувати слухові навички, тренувати та розвивати вміння сприймати на слух. Головна ціль підготовчих вправ створити слухові образи, розвинути аудитивну пам'ять, навчити прогнозувати зміст слухового повідомлення. До підготовчих вправ з аудіювання відносять:

- музичну фонетику;
- мовну зарядку;
- розподіл речення на синтагми та інші.

Робота з підготовчими вправами дозволяє подолати лінгвістичні та психологічні труднощі аудіювання, сформувати необхідні для ефективної роботи з аудіоповідомленнями навички розпізнавання та осмислення тексту.

Наступна група вправ з аудіювання – *мовленнєві* – орієнтовані на розвиток комунікативної компетенції та формування вмінь розуміння усного мовлення. Увага слухача зосереджується на розумінні тексту в цілому та окремих його фрагментів, усне мовлення при цьому сприймається безпосередньо та інтуїтивно.

Прикладами мовленнєвих вправ з аудіювання є завдання на визначення послідовності подій, завдання на розуміння контексту аудіоповідомлення, та завдання відтворення основної думки тексту, що прослуховується (Мазниченко, 2013, с.89-94).

На початку роботи з аудіоматеріалами рекомендується запропонувати учням вправи на диференціацію, виокремлення елементів, які не вимагатимуть відповідей іноземною мовою. Наприклад, завдання невербального характеру – підбір малюнку, схематичне зображення та інше. Важливо, щоб вправи на предметне

розуміння передували вправам з логічною складовою. Завершувати роботу з аудіоповідомленням слід вправами, що вимагають оцінки прослуханого та висловлення власних суджень (Сивак, 2013, с.147-149). До того ж, вправи на аудіювання можуть успішно поєднуватись з завданнями інших видів мовленнєвої діяльності.

О. В. Бігич звертає увагу на те, що формування аудитивної компетенції варто починати з невеликих текстів за обсягом та поступово збільшувати тривалість їх прослуховування (Бігич, 2011, с.175-187). На думку В. М. Мазниченко, аудіоматеріали на початковому етапі аудіювання мають містити не більше 2-3% незнайомих лексичних одиниць, а прослуховувати їх слід по декілька речень або розділивши текст на смислові фрагменти.

В методичній літературі можна знайти твердження про необхідність відпрацювання одного й того ж, навчального матеріалу в усіх формах мовленнєвої діяльності, дотримуючись оптимального співвідношення кожного з них. Найбільш ефективною вважається подача матеріалу у такій послідовності: аудіювання – говоріння – читання – письмо. Твердження про те, що навчання іноземній мові потрібно починати саме з аудіювання, вперше висловив англійський лінгвіст, методист Г. Е. Палмер. Таку ідею підтримують методисти і до сьогодні.

Контроль та оцінку компетенції в аудіюванні проводять на кожному занятті. Під час перевірки вмінь аудіювання до основних об'єктів контролю відносять:

- рівень розуміння інформації при одноразовому пред'явленні аудіоповідомлення (загальний рівень розуміння, повний, детальний, вибірковий);
- сприйняття монологічного та діалогічного мовлення, характеристика співрозмовників;
- розуміння мовлення у швидкому/повільному темпі;
- рівень розуміння коротких/довгих аудіоповідомлень (Дячук, 2019, с.52-56).

Для контролю навичок аудіювання можуть використовуватись вербальний та невербальний способи.

Невербальними способами контролю сприйняття аудіоповідомлення є завдання з використанням цифр, карток, підбір малюнку, виготовлення схем та креслення.

Вербальні способи контролю рівня сформованості аудитивної компетенції поділяються на рецептивні та репродуктивні. До рецептивних відносять завдання на спростування чи підтвердження фактів/тверджень, складання плану аудіоповідомлення, тестові

завдання. Репродуктивні способи, в свою чергу, включають обговорення тексту та відповіді на запитання щодо його змісту, переказ, складання запитань до тексту.

Оскільки аудіювання є рецептивним видом мовленнєвої діяльності, деякі дослідники вважають, що воно не може контролюватись за допомогою більш складних, репродуктивних видів. Тобто, перевірку навичок аудіювання не доцільно проводити використовуючи переказ або розгорнуту письмову відповідь. Слід відзначити, що письмова форма контролю аудіювання застосовується для охоплення водночас якомога більшої кількості учнів та повинна включати завдання з короткими відповідями.

Організація процесу аудіювання та вибір способів контролю отриманих навичок залежить від цілей навчання, рівня володіння мовою учнів та їх готовності сприймати тексти на слух.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мазниченко, М. В. (2013) Особливості навчання аудіювання. *Вісник Національного університету оборони України*. № 2. С. 89-94.

2. Сивак, К. М. (2013) Типологія вправ з аудіювання (з досвіду німецьких методистів). *Вісник Національного університету оборони України*. №1. С. 147-149.

3. Бігич, О. Б. (2011). Методика формування іншомовної компетенції в аудіюванні у студентів мовних спеціальностей. *Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій* (с. 210). Київ: Ленвіт.

4. Дячук, Н. М. (2019) Психолінгвістичні особливості формування аудитивних умінь старшокласників. *Науковий Вісник Ужгородського Університету*. № 2. С.52-56.

*Igor Protsenko
Vinnitsa*

BILINGUISMO PARAGUAYO. FENÓMENO SOCIOCULTURAL DE LA SITUACIÓN LINGÜÍSTICA DEL PARAGUAY

Fenómeno *sociocultural* tiene varias interpretaciones. Aunque nadie de los lingüistas no discute que el término se utiliza para hacer referencia a cualquier proceso relacionado con los aspectos sociales y culturales de una comunidad o sociedad.

Aspecto cultural se relaciona con valores espirituales y materiales, creados por la sociedad humana.